

ZORG&DAS

Juridisch inzicht uit de praktijk

Civil recht, bestuursrecht en tuchtrecht

Materiële controle, hoe zit dat?

Uit de praktijk:
inzage patiëntdossier terecht?

Materiële controle, hoe zit dat?

De zorgverzekeraars hebben de wettelijke plicht om te controleren of de gedeclareerde prestatie daadwerkelijk is geleverd (rechtmatigheid) en of deze prestatie de meest aangewezen prestatie was, gezien de gezondheidstoestand van de patiënt/verzekerde (doelmatigheid).

Verplichting en bevoegdheid

Om aan deze verplichting te voldoen, voert de zorgverzekeraar zogenoemde materiële controles uit. De bevoegdheid tot het uitvoeren van deze controles ontleent de zorgverzekeraar aan de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Regeling zorgverzekering (Rzv). Op basis van art. 7.4 lid 2 van de Regeling zorgverzekering bent u als zorgverlener verplicht om aan dergelijke controles mee te werken.

Beperkingen zorgverzekeraar

De zorgverzekeraar mag slechts onder bepaalde voorwaarden vragen om inzage in of verstrekking van medische gegevens van individuele patiënten. Allereerst moet de zorgverzekeraar voorafgaand aan het uitvoeren van een materiële controle het doel ervan vaststellen door te bepalen wanneer voldoende zekerheid is verkregen dat de in rekening gebrachte prestatie is geleverd en dat dat ook de meest aangewezen prestatie (i.e. meest passende behandeling) was. Vervolgens moet de zorgverzekeraar een algemene risicoanalyse uitvoeren, waarbij zij uitsluitend gegevens gebruikt waarover zij reeds beschikt.

Algemeen controleplan

Op basis van deze analyse stelt de zorgverzekeraar een algemeen controleplan vast waarin zij de objecten van controle en de in te zetten controle-instrumenten opneemt. Een detailcontrole, zoals dossieronderzoek, op basis van een algemeen controleplan is niet toegestaan. Pas als het vooraf vastgestelde algemene controledoel niet is bereikt of als er aanwijzingen zijn van een ander dan de zorgverzekeraar dat er onvoldoende zekerheid over de recht- en doelmatigheid van de gedeclareerde behandelingen is verkregen, mag de zorgverzekeraar overgaan tot een detailcontrole. Overigens dient de zorgverzekeraar informatie over het controledoel en het algemeen controleplan openbaar te maken. Die moet voor zowel de zorgverlener als de verzekerde eenvoudig te raadplegen zijn, bijvoorbeeld op haar website.

Specifieke risicoanalyse

Voorafgaand aan de uitvoering van de detailcontrole moet de zorgverzekeraar éérst een specifieke risico-

analyse opstellen, gebaseerd op de bevindingen uit het uitgevoerde algemene controleplan. Naar aanleiding van deze specifieke risicoanalyse dient zij nu een specifiek controleplan op te stellen, d.w.z. toegespitst op de te controleren zorgverlener. Daarin zijn opgenomen: het controledoel, de objecten van controle en de methoden van detailcontrole.

Niet langs andere weg

Het vastgestelde controledoel mag niet langs een andere weg, ofwel met minder ingrijpende middelen, kunnen worden bereikt. Met andere woorden, detailcontrole is een 'last resort'. Let op! De zorgverzekeraar moet u, mits u daar expliciet om vraagt, schriftelijk en gemotiveerd informeren hoe aan de genoemde voorwaarden is voldaan. De detailcontrole geschiedt altijd door, of onder de verantwoordelijkheid van, een medisch adviseur. De zorgverzekeraar informeert u na uitvoering van de controle over de inhoud van de voorgenomen uitkomsten. Zij moet u een redelijke termijn gunnen om hierop te reageren.

Onrechtmatig of ondoelmatig

Wat als onverhoopt blijkt dat er sprake is van onrechtmatig en/of ondoelmatig declareren? Dan zijn de gevolgen verschillend. Het meest voor de hand liggende gevolg is dat het onrechtmatig gedeclareerde bedrag wordt teruggevorderd. De zorgverzekeraar kan echter ook volstaan met een waarschuwing. Ook kan zij besluiten voortaan om stelselmatig te gaan controleren of om de samenwerkingsovereenkomst aan te passen of te beëindigen.

Neem contact op

Wordt u geconfronteerd met een materiële controle en twijfelt u of de zorgverzekeraar wel handelt conform het bovengenoemde wettelijk voorgeschreven stappenplan? Aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

mr. Sascha Dik, jurist Team Zorgsector DAS

Wat vindt u?

Wij zijn nieuwsgierig naar uw vragen of opmerkingen over dit artikel.

Mail ze naar:

Sascha Dik
s.dik@das.nl

Uit de praktijk: inzage patiëntdossier terecht?

Wanneer dient de zorgverlener inzage te geven in de patiëntendossiers bij een materiële controle door de zorgverzekeraar?

Medisch beroepsgeheim

In het artikel hiernaast hebt u kunnen lezen dat een zorgverzekeraar slechts onder bepaalde voorwaarden mag vragen om inzage in individuele patiëntendossiers. Zoals bekend hebben zorgverleners een beroepsgeheim. Zij mogen dus geen informatie over/van de patiënt naar buiten brengen. Het geven van inlichtingen en het verstrekken van patiëntgegevens valt onder dit medisch beroepsgeheim. Echter, op grond van de Regeling zorgverzekering (Rzv) is de zorgverlener verplicht om bij een materiële controle inzage te verstrekken in individuele patiëntendossiers. Deze verplichting is opgenomen in artikel 7.3 van de regeling.

Zwaarste en laatste middel

De vraag aan zorgverleners om inzage in patiëntendossiers wordt een detailcontrole genoemd. Het is het zwaarste en laatste middel dat zorgverzekeraars mogen gebruiken. De inzage mag geen algemeen karakter hebben, maar dient zich toe te spitsen op het specifieke onderzoek. Dat betekent dat bij een onderzoek naar een specifieke operatie geen inzage verstrekt hoeft te worden in eventuele psychiatrische gegevens van een patiënt.

Medisch adviseur

In artikel 7.8 lid 1 sub e van de regeling is bepaald dat de zorgverlener bij een detailcontrole geïnformeerd dient te worden over de bij hem uitgevoerde specifieke controle. Vervolgens is in artikel 7.8 lid 2 bepaald dat de detailcontrole wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een medisch adviseur. Dat wil niet zeggen dat de medisch adviseur bij het onderzoek aanwezig moet zijn. Maar als de zorgverlener om de

aanwezigheid van de medisch adviseur verzoekt, dan dient deze dit verzoek te honoreren. Het advies luidt ook om de medisch adviseur uit te nodigen om bij de controle aanwezig te zijn en geen patiëntendossiers per post te verzenden.

Kort geding

In een zaak die diende bij de rechtbank Noord-Nederland (zaaknummer C-17-132324-KG ZA 14-35) weigerde de zorgverlener aan de zorgverzekeraar inzage te verstrekken in de medische dossiers. De zorgverlener startte een kort geding. De zorgverlener vordert onder andere dat de voorzieningenrechter bij vonnis bepaalt dat de zorgverzekeraar de zorgverlener niet mag verplichten dan wel onder druk kan zetten om inzage te verschaffen in de patiëntendossiers.

Onrechtmatig verzoek

De zorgverlener was van mening dat het verzoek van de zorgverzekeraar tot het overleggen van de patiëntendossiers onrechtmatig was. De zorgverzekeraar zou namelijk slechts op basis van 'signalen' zijn overgegaan tot detailcontrole. De vraag die dus beantwoord moet worden is of de zorgverzekeraar heeft voldaan aan de in de regeling gestelde eisen.

Vordering afgewezen

In deze kwestie is de voorzieningenrechter van mening dat de zorgverzekeraar aan die eisen heeft voldaan. De zorgverlener heeft niet gespecificeerd op welke gronden zij van mening was dat de zorgverzekeraar niet aan de voorwaarden heeft voldaan. De zorgverlener heeft niet gesteld dat het onderzoek ook kan worden uitgevoerd zonder inzage in de patiëntendossiers. Dit is dan ook de reden dat de vordering van de zorgverlener werd afgewezen.

mr. Lisette Neuschäfer-Greebe
jurist Team Zorgsector DAS

De kern

- Een detailcontrole is het zwaarste en laatste middel dat zorgverzekeraars mogen gebruiken.
- In een zaak weigerde een zorgverlener aan de zorgverzekeraar inzage te verstrekken.
- De zorgverlener was van mening dat het verzoek van de zorgverzekeraar tot het overleggen van de patiëntendossiers onrechtmatig was.

Wat vindt u?

Wij zijn nieuwsgierig naar uw vragen of opmerkingen over dit artikel.
Mail ze naar:

Lisette Neuschäfer-Greebe
l.neuschäfer-greebe@das.nl

Het Team Zorgsector

Ons Team Zorgsector bestaat uit juristen met een ruime ervaring in het geven van juridisch advies en het voeren van procedures. Met hun eigen specialismen bestrijken zij het brede terrein van het gezondheidsrecht, dat uit drie juridische gebieden bestaat: civiel recht, bestuursrecht en tuchtrecht.

Uw zorg, onze zorg

Onze dienstverlening is er voor alle beoefenaren, praktijken en instellingen in de zorgsector. Iedereen kan een beroep op ónze zorg doen: artsen, tandartsen, apothekers, paramedici, psychologen, verloskundigen, verpleegkundigen, alternatieve geneeskundigen, diergeneeskundigen. En dat geldt ook voor instellingen: ziekenhuizen, revalidatie- en verpleeginstellingen, particuliere zorginstellingen of zelfstandige behandelcentra enzovoort.

Verzekering of uurtarief

U kunt kiezen uit twee soorten dienstverlening: op basis van een DAS rechtsbijstandverzekering voor zorgverleners of tegen een vast uurtarief. Als u een verzekering bij DAS hebt, gelden de polisvoorwaarden. Bij onze

V.l.n.r.: Rien Leemans, Anne Hiddinga, Lisette Greebe-Neuschäfer, Irene Apperloo, Sascha Dik, Peter de Zeeuw, Jacqueline Brouwer, Shirin Slabbers en Martin Bos.

dienstverlening tegen een vast uurtarief gelden de afspraken die wij met u overeenkomen.

Doelgroepen: maatwerk

Voor sommige doelgroepen is maatwerk ontwikkeld. Zo kunnen zorginstellingen collectief voor hun personeel een Wet BIG-dekking afsluiten. Ook zijn speciale diensten en verzekeringen ontwikkeld voor maatschappen, zelfstandige behandelcentra en huisartsen onder één dak. Een vast team juristen richt zich op het verlenen van advies en rechtsbijstand. Ook de incasso van nota's kunnen zorgverleners aan DAS overlaten.

Wilt u meer weten?

Bel naar de Zorgdesk (020 6518830) of mail naar zorg@das.nl of kijk op www.das.nl/zorgverleners.

Civiel recht

De greep van instellingsbesturen op de daarin werkzame zorgverleners wordt groter en leidt tot belangen tegenstellingen. Maatschappen worden ontbonden en vereffend vanwege al dan niet vrijwillig vertrek van een van de maten. Soms via onderhandeling, indien nodig via arbitrage. Ziekenhuizen of andere zorginstellingen wensen toelatingsovereenkomsten of arbeidscontracten met zorgverleners te beëindigen. Zorgverzekeraars verschillen van mening met zorgaanbieders over vergoeding van geleverde zorg. In al deze civielrechtelijke relaties is het Team Zorgsector 'bevoegd en bekwaam' bijstand te verlenen.

Bestuursrecht

Bestuursorganen als de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en Autoriteit Consument en Markt (ACM) vergroten hun invloed op de individuele zorgverleners en maken

gebruik van bestuursrechtelijke (handhavings)-instrumenten. Het belang van en de eisen gesteld aan titel(her)registraties nemen toe. De invoering van nieuwe beroepstitels in de zorg gaat gepaard met overgangsregelingen. Geschillen op deze terreinen kunnen belanden bij de bestuursrechter. Het Team Zorgsector begeleidt de zorgverlener in dit traject.

Tuchtrecht

Een zorgverlener kan binnen zijn zorginstelling, bij zijn beroepsorganisatie of bij een van de medische tuchtcolleges worden geconfronteerd met een klacht. De juristen van het Team Zorgsector weten welke impact zo'n klacht op een zorgverlener kan hebben. Zij aan zij met de zorgverlener wordt het verweer gevoerd, in de schriftelijke fase en ter zitting. Hoofdzaken worden gescheiden van bijzaken, individuele betrokkenheid wordt afgeperkt ten opzichte van die van anderen. De grote ervaring van het Team Zorgsector betaalt zich uit.

